

IMAGES/nisia/milos/enories/ag_xaralambou_plakes

Ανέγερση του Ναού

Ο ναός του Αγ. Χαραλάμπους χτίστηκε στη θέση ενός παλαιού ναϊδρίου (μικρού ναού) αγνώστου χρονολογίας.

Το έργο της ανέγερσης ήταν δύσκολο γιατί οι κάτοικοι ήταν λίγοι και χωρίς πόρους. Χάριν της πίστης τους και της αγάπης τους όμως, για το χωριό, τα κατάφεραν.

Η θεμελίωση του ναού άρχισε την άνοιξη του 1853 όπου οι κάτοικοι του χωριού ενώπιον του συμβολαιογράφου υπέγραψαν μια συμφωνία την 17^η Ιουλίου του 1853, η οποία ανέφερε την προσφορά που θα έκανε ο καθένας για την ανέγερση του ναού.

Οι σημαντικότεροι ευεργέτες της ανέγερσης του ναού ήταν οι εξής: ο Πέρος Εμμ. Νίνος, ο Ιάκωβος Καμακάρης, ο Μανούσος Μιχ. Βήχος και ο Ελευθέριος Αϊβαλιώτης.

Όλοι αυτοί προσέφεραν σημαντικά ποσά για την εποχή εκείνη για την ανέγερση του ναού του Αγ. Χαραλάμπους στις Πλάκες.

Το γεγονός ότι οι κάτοικοι κατέφεραν να αποπερατώσουν το έργο της ανέγερσης του ναού μέσα σε ένα μόνο χρόνο αποδεικνύεται και από την διαθήκη (17η Σεπτεμβρίου 1854) ενός από τους κατοίκους του χωριού, ο οποίος άφησε κειμήλια για το ναό.

Άλλες ενδιαφέρουσες εικόνες από το ναό είναι η εικόνα του Άρχοντος Μιχαήλ, η μεγαλύτερη από όλες, του Χριστού, και η αμέσως επόμενη εκείνη του Προδρόμου, της Κυρίας των Αγγέλων, του Αγ. Ιακώβου και της Αγ. Αικατερίνης.

Μέσα στο ναό υπάρχουν και μερικές σύγχρονες τοιχογραφίες οι οποίες είναι οι εξής: επί του θόλου η τοιχογραφία του Παντοκράτωσης, επί της αριστεράς πλευράς και κάτω από το τύμπανο του θόλου υπάρχει η τοιχογραφία του Αγ. Χαραλάμπου και απέναντι η τοιχογραφία του Αγ. Βλάσιου.

Το προαύλιο του ναού έχει στρωθεί με πλάκες από σχιστόλιθο, άνισες μεταξύ τους. Στην αριστερή πλευρά του προαυλίου υπάρχουν ερείπια από παλιότερο ναό. Μεταξύ αυτών υπάρχει και μία επιγραφή σε μαρμαρίνη πλάκα προερχόμενη από το Ναό της Υπεραγίας Θεοτόκου, η οποία χρονολογείται από το 1672.

Επειδή ο ναός αυτός είχε άμεση ανάγκη να επισκευασθεί, και επειδή ήταν δύσκολο να πραγματοποιηθούν επισκευές από το ταμείο της ενορίας, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο της Μήλου, έκανε αίτηση συμπαράστασης του Υφυπουργού των Οικονομικών κ. Δημήτριο Αλιπράντη, ο οποίος, με το αμέριστο ενδιαφέρον και την αγάπη που το διέκρινε για τις Κυκλάδες, διέθεσε 15.000δρχ. για να πραγματοποιηθεί και η εσωτερική ανακαίνιση του ναού.

Για την συμπλήρωση των ελλείψεων του ναού το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο έλαβε αρκετά δάνεια από ιδιώτες, και οι επιτρόποι έβαλαν υποθήκες την ακίνητη περιουσία τους. Για την επέκταση του ναού, είκοσι χρόνια αργότερα, έλαβαν και άλλα δάνεια υποθηκεύοντας ακίνητες περιουσίες.

Ο υπερβολικός ζήλος όμως των Επιτρόπων του Ναού του Αγ. Χαραλάμπους καθώς συνέχιζαν να παίρνουν δάνεια υποθηκεύοντας τις περιουσίες τους για την αποπεράτωση του ναού τους, δημιούργησαν πολλές στεναχώριες.

Οι εισπράξεις του ναού ήταν ασήμαντες και δεν μπορούσαν να αποπληρώσουν τα δάνεια που πήραν για την αποπεράτωση του ναού και έτσι παρέμειναν για πολλά χρόνια τα χρέη.

Όταν το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο αντικαταστάθηκε με νέο, ζήτησε χάρη από τον Δήμαρχο Μήλου να τους αποδεσμεύσει τις περιουσίες τους.

Την 19η Δεκεμβρίου του 1904, το Δημοτικό Συμβούλιο τους αποδέσμευσε την περιουσία με την προϋπόθεση το δάνειο να εξοφλείται από το εκκλησιαστικό ταμείο.

Η αρχιτεκτονική του Ναού

Η αρχιτεκτονική του ναού του Αγ. Χαραλάμπους είναι όμοια με τους περισσότερους ενοριακούς ναούς του νησιού. Το ίδιο συμβαίνει και με το εσωτερικό διάκοσμο του ναού.

Το δάπεδο του ναού καλύπτεται κατά τα 2/3 από μαρμάρινες και ισομεγέθους πλάκες, ενώ το υπόλοιπο καλύπτεται από τσιμεντένιες πλάκες χρώματος μαύρου και άσπρου.

Το τέμπλο του ναού είναι ξυλόγλυπτο και οι εικόνες του σύγχρονες, διότι οι παλαιές, αφαιρέθηκαν, αντικαταστάθηκαν με νέες ασκόπως και επιζημίως για λόγους εμφάνισης του ναού, οι οποίες όμως δεν παρουσιάζουν κανένα ενδιαφέρον.

Στο συγκεκριμένο ναό υπάρχει η εικόνα της Παναγίας, της οποίας εικόνας, καλλιτέχνης και αγιογράφος είναι ο συγγραφέας Φώτης Κόντογλου. Ο Κόντογλου λέει για την εικόνα:

«...Στο χωριό Πλάκες, μέσα στην εκκλησιά τ' Αγίου Χαράλαμπου υπάρχει μια άλλη Παναγιά, η πιο παλιά εικόνα του νησιού. Την λένε Ακραδιώτισσα, επειδή πριν να `ρτη δωπέρα βρισκότανε απάνου σε μια απ' τις Ακραδιές, όπως λένε τα ξερονήσια που `ναι μπρος το μπάσιμο του λιμανιού. Εκεί απάνου τα παλιά τα χρόνια είχανε χτίσει μοναστήρι, και σαν χάλασε, κουβαλήσανε στον Αγιο Χαράλμπο την εικόνα της Παναγίας μαζί με το τέμπλο. Είναι ζωγραφισμένη απάνου σ' ένα στενόμακρο σανίδι, βαθουλωμένο σαν σκάφη, όπως είναι στα πιο αρχαία κονίσματα. Το κεφάλι της Παναγιάς είναι όρθιο, όπως στις άλλες παλιές Οδηγήτρες, του Χριστού όμως φαίνεται από το πλάγι.

Τα μάτια, η μύτη, το στόμα είναι σημειωμένα με σιένα λίγο πιο σκούρα απ' τον προπλασμό. Τα μαλακά φώτα είναι βαλμένα με λεύτερες και πεταχτές πινελιές, όπως στα αρχαία ψηφία, ενώ στις πιο καινούργιες εικόνες τα φωτισμένα είναι δουλεμένα με κανονικές γραμμές η μια δίπλα στην άλλη, τραβηγμένες με προσοχή κι από κοντά. Ο προπλασμός είναι σιένα κόκκινη, η όψη της Παναγιάς δείχνει γερασμένα κι αγέλαστη, ολότελα διαφορετική απ' το συνηθισμένο τύπο της Οδηγήτρας»